

[Ministeren for Grønland.]

om nogen tilbagegang, men tværtimod om en jævn udvikling, tilmed med det sigte at tilvejebringe en bedre boligtype end den, der som nævnt har været G-60-betænkningens sigte. Og lad mig her gentage: en boligtype, der efter min opfattelse stadig ikke er god nok. Men netop for ikke at fortsætte i et for hastigt tempo i det hele taget, når det gælder bygge- og anlægsarbejderne i Grønland, må vi have den fornødne tid til at overveje også fremtidens boligbyggeri i Grønland.

Det ærede medlem talte om montagebyggeri eller typehusbyggeri, og jeg vil i den anledning gerne sige, at det ærede medlem jo også på dette punkt er ganske nøje bekendt med mine tanker. Det ærede medlem er orienteret om, at jeg har foranlediget, at Grønlands tekniske organisation har udarbejdet et program for en gennemprojektering af en særlig hustype, der kunne danne grundlag for at skabe interesse enten hos danske eller hos lokale producenter for at fremkomme med et forslag, netop med henblik på, at sådanne engangsgodkendte huse eventuelt kunne sættes i seriefabrikation uden GTOs medvirken. Jeg vil dog også gerne sige, at det er et problem, der indeholder betydelige vanskeligheder, vanskeligheder, man skal igennem, men hvis disse kan overvindes, er det ikke udelukket, at der her ligger store muligheder, først og fremmest for de stedlige entreprenører.

Det ærede medlem nævnte også spørgsmålet om en anden produktionsform. Lad mig derfor føje til, at vi er i fuld gang med at undersøge mulighederne for at løse en række større opgaver i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, udelukkende gennem private projekteringsentreprenørvirksomheder. Også det er det ærede medlem bekendt med.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at problemstillingen grønlandsk og dansk arbejdskraft, grønlandsk og dansk indsats ganske naturligt gøres til noget meget centralt efter

recepten: hvorfor kan man ikke anvende flere grønlandere til opbygning i deres eget land? Svaret må her være, at man hidtil ikke har kunnet fremskaffe denne arbejdskraft, simpelt hen fordi det indebærer en række vanskeligheder, bl. a. den, at de danske udsendte sæsonarbejdere og de danske arbejdsledere kræver en konstant arbejdsrytme; men der er glædeligvis en gunstig udvikling i gang, en positiv udvikling, som jeg gerne vil illustrere med nogle få tal.

Hvis vi ser på bygge- og anlægssektoren i Grønland i 1964, viser det sig, at der har været en tilgang på 480 mand; heraf udgjorde den grønlandske arbejdskraft alene 420, d. v. s. at langt den største del af tilvæksten var grønlandske arbejdere. Der fandtes pr. 1. januar i år 145 lokale mestre og entreprenører i Grønland, der tilsammen beskæftigede 725 mand. De tilsvarende tal året forud var 104 selvstændige med 550 mand, altså en stigning på 175, hovedsagelig grønlandsk arbejdskraft.

Jeg vil også gerne oplyse, at de lokale mestre i 1961 havde fået overdraget arbejde ved nybyggeri — og her ser jeg bort fra reparations- og vedligeholdelsesarbejde — for godt 8 mill. kr. I de følgende år — 1962, 1963 og 1964 — var beløbene steget til henholdsvis 12 mill., 17,3 mill. og 25,3 mill. kr., og i år passerer vi 30 mill. kr. i samlede byggeomkostninger for arbejder, der udføres af lokale håndværksmestre og entreprenører, og hertil skal lægges reparations- og vedligeholdelsesarbejder for ca. 5 mill. kr. Den private sektors andel er med andre ord støt stigende trods påstanden om det modsatte: at GTO sætter sig på det hele. Der gøres fra GTOs side en betydelig indsats for at fremkalde grønlandsk initiativ og grønlandsk arbejdskraft til bygge- og anlægsarbejder, også når det drejer sig om arbejder, der udføres af GTO.

Allerede i 1963 gjorde man et fremstød ved i samtlige vestgrønlandske byer at uddele en tryksag, der pegede på mulighederne for beskæftigelse. Man havde dengang det mål at skulle skaffe 125 mand. Resultatet